

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Gnoti Seautón, Sive Arnoldi Geulincs Ethica

Geulincx, Arnold

Lugd. Batav., MDCLXXV

§. 4. Finis Ultimus & Subordinatus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48728](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48728)

demur quodammodo etiam ipsi obedire, potiori Obedientiâ, quam mali, qui legem ejus negligentes, faciunt tamen vel inviti hoc unum, quod ipse vult.

§. 4. Finis Ultimus & Subordinatus.

Finis Ultimus est, qui in alium Finem non ordinatur: Subordinatus, qui in ulteriorem Finem Subordinatur. V. G. Cum quis studet, ut honoretur, & doctrina ac scientiis existimationem sibi compareret apud alios, Finis quidem istius studiî Subordinatus, est doctrina (dirigitur enim in alium Finem, nempe honorem, quandoquidem is, qui ita studet, non simpliciter, quo doctus sit, sed quo ob doctrinam suam honoretur studeat) Finis autem Ultimus est honos; illum enim (ut suppono & fieri solet) non destinat studiosus ille in ulteriorem finem.

Inter hosce Fines sine controversia præstantior est Ultimus: imo Finis Subordinatus non est Finis, sed medium: ut in exemplo posito, doctrina assumitur tanquam medium ad acquirendum honorem. Ex quo etiam sequitur, nos Finem Subordinatum non absolute velle, nec absolute amare: voluntas enim & amor

versantur proprie circa Finem, & in eo haerent; media vero non tenent voluntatem, sed habent se veluti viam, per quam voluntas fertur in Finem: unde in exemplo proposito studiosus ille non amat doctrinas & scientias, sed honorem.

Finis Ultimus & Subordinatus etiam habent locum in Fine Operis & Operantis, item in Fine Cujus & Cui: sic Liberi sunt parentibus Finis Cui multarum actionum, sed Subordinatus: nam ipsi sunt Finis-cui-ultimus, & beneficium, quod liberis suis impartiunt ad se rursus referunt: benefaciunt enim his propter se ipsos: sic & Vir Bonus potest sibi ipse esse Finis Cui, sed Subordinatus: potest enim ea curare, quæ ad commodum & voluptates suas spectant. (Vide Tract. 1. §. de humilitate Sect. 2. 1.) modo tamen illa curet propter ulteriorem finem, & tandem propter Ultimam illum Finem Obedientiæ, Deum scilicet & Rationem.

Ex dictis clare sequitur, Deum absolute esse Finem Ultimam, idque præstantissimo modo: nam ipse est Finis Operis (hic autem præstantior est Fine Operantis) ipse est Finis Cui (hic autem est præstantior & verior Fine Cujus) *Ipsè Deus est Finis Beneficentiæ & Obedientiæ rerum omnium*

nium. (Hinc veteres benedixerunt,,
Deum esse amorem naturæ, id est, Deum
esse id, quod omnes res naturali & fatali
necessitate amant (sive interim etiam,,
quædam res hoc velint sive nolint) nam,,
omnis actio talis est naturæ, ut de se ten,,
dat invicto impetu in ejus satisfactio,,
nem.) Et in his omnibus etiam Ultimus
est, hoc ipso, quo omnia omnino propter
ipsum sunt. Deus tamen non est semper
Finis Ultimus Operantis: nos enim etiam
si actio nostra in se semper propter Deum
fit; non semper tamen propter illum seu
legem ejus agimus. Imo proh dolor!
raro admodum sic agimus, ut satis patet
ex ante dictis.

§. 5. Bonum & Malum.

Bonum est, quod amamus, Malum
quod averfamur, unde Bonum & Ma-
lum sunt denominationes externæ, & for-
maliter nihil ponunt in re illâ, quam de-
nominant, sicut videri & audiri &c. Si-
miles denominationes sunt, quod ex eo
etiam patet, quod quæ uni bona sunt, alte-
ri sæpe mala sunt, quod imprimis in bonis
jucundis manifestum est: nam qui unius
palato sapidus sunt cibi ac potiones, ad al-
d s terius